

Inhoud

Inleiding

Het beste van Kenia	6
Bakermat van de safari.....	17
De bevolking van Kenia.....	19

Geschiedenis & Karakteristieken

Belangrijke data.....	30
De eerste bewoners.....	33
🔍 De familie Leakey.....	37
Handelsrijken aan de Swahilikust ..	39
Europese ontdekkingsreizen en kolonisatie	45
De onafhankelijkheidsstrijd.....	53
De moderne republiek.....	59
Het landschap van Kenia	71
Op safari.....	75
🔍 Dieren observeren	79
Zoogdieren	80
🔍 De olifantenclan.....	95
Reptielen	97
Vogels.....	101
🔍 Insecten en spinnen.....	107
📍 Grote vogels in Kenia.....	108
De flora.....	111
Buitenactiviteiten.....	117
Sport.....	121
🔍 Lopen voor goud	125
De Keniaanse keuken	127

Reizen door Kenia

Inleiding	137
📍 Nairobi.....	141
🔍 De Kikuyu.....	151
📍 Meren in de Rift Valley.....	155
📍 De Masai Mara	165
🔍 De lucht in.....	175
📍 De Masai: nomaden van de savanne.....	176
📍 Het schilderachtige westen	179
🔍 De Luo.....	187
📍 Palmen, baobabs en andere bomen.....	188
📍 Mount Kenya, de Aberdares en Laikipia	191
🔍 Mount Kenya beklimmen....	194
🔍 Natuurfotografie	205
📍 De noordelijke safariroute	207
🔍 In vrijheid geboren	211
🔍 De Samburu.....	215
📍 Noordwaarts naar het Turkanameer	217
🔍 De Turkana.....	223
📍 Amboseli National Park.....	227
🔍 De Akamba.....	233
📍 Tsavo East en West	235
📍 Mombasa.....	245
📍 De zuidkust	255
📍 Noordwaarts naar Malindi.....	261
🔍 Mariene reservaten.....	269
📍 De Swahili	270
📍 Naar Lamu en verder.....	273

Reisinformatie

Vervoer	284
Praktische informatie	287
Taal	301
Lezenswaard	304

Voor een volledige inhoudsopgave van de Reisinformatie zie pagina 283.

Fotoverantwoording	305
Colofon	306
Index	307

Kaarten

Kenia	138
Nairobi	142
De omgeving van Nairobi	146
Meren in de Rift Valley	156
Masai Mara National Reserve.....	166
Het schilderachtige westen	180
Mount Kenya	192
Aberdare National Park	198
Meru National Park en Kora National Park.....	208
Samburu, Buffalo Springs en Shaba National Reserve.....	212
Noordwaarts naar het Turkanameer.....	218
Amboseli National Park.....	228
Tsavo East en West	236
Mombasa.....	246
De omgeving van Mombasa	251
De zuidkust	256
Noordwaarts naar Malindi.....	262
Naar Lamu en verder.....	274

Voorflap Kenia

Achterflap Parken en reservaten van Kenia

HET BESTE VAN KENIA: TOPBEZIENSWAARDIGHEDEN

△ **Samburu-Buffer Springs National Reserve.** De bekendste en meest toeristische safaribestemming in Noord-Kenia is ideaal om diersoorten van de droge habitats te observeren, zoals de Grévy-zebra, de netgiraf en de merkwaardige gerenoek. *Zie blz. 210.*

▽ **Mount Kenya.** Vanuit een groot aantal lodges die bereikbaar zijn vanaf de ringweg rond de berg zijn de met glinsterende sneeuw bedekte toppen van Mount Kenya goed te zien. *Zie blz. 191.*

△ **Lake Nakuru National Park.** Hier verzamelen zich onder de juiste omstandigheden enorme aantallen flamingo's. Het meer vormt het middelpunt van een nationaal park met veel zwarte en witte neushoorns en talloze water- en bosvogels. *Zie blz. 161.*

▽ **Masai Mara National Reserve.** Dit is de noordelijke voortzetting van het Serengeti-ecosysteem. Miljoenen gnoes verblijven er drie maanden lang tijdens hun jaarlijkse grote trek. Daarnaast leven er veel grote katachtigen. *Zie blz. 165.*

△ **Amboseli National Park.** De grootste, minst schuwe olifanten van Kenia zwerven over de vlakten en foerageren in de moerassen van Amboseli National Park. Op de achtergrond verrijst de besneeuwde top van de Kilimanjaro. *Zie blz. 227.*

△ **Diani Beach.** Vergeleken met de badplaatsen aan de Middellandse Zee is Diani Beach een oase van rust. Dit is ook een fantastische uitvalsbasis voor excursies in de omgeving. *Zie blz. 255.*

▷ **Kisite Island.** Het koraaleilandje Kisite, ten zuiden van Diani Beach, is de mooiste snorkel- en duiklocatie van Kenia, met een ongekend rijke zee-flora en -fauna. Het wemelt er van de kleurige vissen en ook grotere zeedieren laten zich zien. *Zie blz. 259.*

△ **Oi Pejeta.** Dit is het gemakkelijkst bereikbare particuliere reservaat op het Laikipia Plateau en het enige opvangcentrum voor chimpansees in Kenia. Het ligt aan de voet van Mount Kenya. *Zie blz. 197-198.*

△ **Watamu.** Het kustplaatsje Watamu kan bogen op een mooi strand en fantastische duik- en snorkelmogelijkheden. De ruïnes van Gede en het Arabuko-Sokoke Forest, met tal van endemische diersoorten, liggen hier dichtbij. *Zie blz. 263.*

▽ **Turkanameer.** In de omgeving van het Turkana-meer in de noordelijke Rift Valley wonen de Turkana, een traditioneel herdersvolk, en de El-Molo, een stam van vissers. Aan de oevers zijn oeroude fossielen van mensachtigen gevonden. *Zie blz. 220.*

HET BESTE VAN KENIA: ANDERE HOOGTEPUNTEN

De uitlopers van Mount Kilimanjaro.

DE MOOISTE LANDSCHAPPEN

Kilimanjaro bij zonsopkomst en -ondergang.

Het mooiste zicht op de onbewolkte sneeuwkap van de Kilimanjaro hebt u vanuit Amboseli en Tsavo West National Park.

Zie blz. 227.

Rift Valley vanaf de weg

Nairobi-Naivasha. In de buurt van Limuru slingert de weg langs de oostwand van de Rift Valley omlaag. In de diepte liggen Lake Naivasha en de uitgedoofde vulkaan Longonot. *Zie blz. 157.*

Lamu-archipel vanuit de lucht.

De vlucht naar Lamu culmineert in een schitterend uitzicht over diepblauwe zeestraten, groene mangrovebossen, witte stranden en rotsachtige atollen.

Zie blz. 275.

Alpiene heidevelden op Mount Kenya en Mount Elgon.

De hogere hellingen van de hoogste bergen in Kenia zijn bedekt met een mysterieus heidelandschap.

Zie blz. 191 en 180.

Blauwe meerkatten, Mount Kenya National Park.

DE BESTE LOCATIES VOOR VOGELAARS

Lake Naivasha. Dat u hier veel watervogels zult zien ligt voor de hand, maar ook de omringende bush kent een grote vogelrijkdom, uiteenlopend van statige augurbuizerds tot felgekleurde agapornissen. *Zie blz. 157.*

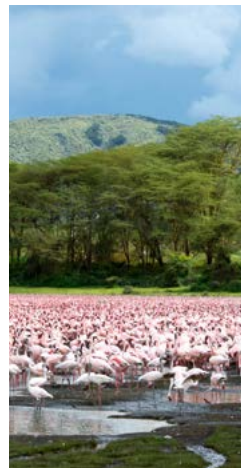
Kakamega Forest. Dit bos is een verplicht nummer voor fervente vogelaars - hier leven tientallen soorten die men eerder in het regenwoud van Centraal-Afrika zou verwachten. *Zie blz. 182.*

Arabuko-Sokoke Forest. Hoewel het niet de immense soortenrijkdom van sommige bossen in het hoogland kent, komen in dit kustbos in de buurt van Watamu zeldzame endemische soorten voor, zoals de Clarkes wever. *Zie blz. 263.*

Lake Bogoria en Lake Nakuru.

Bij deze meren in de Rift Valley verzamelen zich meer dan een miljoen flamingo's, die de randen van het water roze kleuren. *Zie blz. 163 en 161.*

Flamingo's.

DE BESTE OPTIES VOOR WANDELAARS

Mount Kenya. De op één na hoogste berg van Afrika biedt schitterende mogelijkheden voor bergwandelaars en alpinisten. De route naar de top voert door montane bossen en over alpiene heidevelden, gletsjers en puinhellingen. *Zie blz. 191.*

Longonot National Park. Vanaf Mount Longonot hebt u een fantastisch uitzicht over de Rift Valley. Een vrij zware, maar mooie wandeling van een halve dag vanuit Naivasha. *Zie blz. 160.*

Hell's Gate National Park. Hell's Gate is bij uitstek op wandelaars

ingesteld: een savanne in een prachtige vallei met rotspartijen, waar onder andere giraffen, buffels, zebra's, bavianen en verschillende soorten antilopes leven.

Zie blz. 159.

Shimba Hills National

Reserve. Wandel over het bewegwijzerde pad naar de mooie Sheldrick Falls, dwars door een bos waar olifanten en buffels leven. *Zie blz. 257-258.*

Mannetjesimpala.

GESCHIEDENIS EN ARCHEOLOGIE

Ruïnes van Gede. Midden in de jungle liggen de ruïnes (huizen, moskeeën, een paleis) van een middeleeuwse Swahilistad die van de zeehandel bestond. *Zie blz. 264.*

Ologesailie Prehistoric Site. Een van de rijkste

Toegang van een moskee, ruïnes van Gede.

vindplaatsen van stenen werktuigen uit de prehistorie in Oost-Afrika, gelegen in de Rift Valley. *Zie blz. 157.*

Nairobi National

Museum. Het beste museum van Kenia toont fraaie etnografische objecten en belicht het belang van het land in de evolutie van de mens. *Zie blz. 146.*

Fort Jesus. Dit imposante 16e-eeuwse bolwerk in Mombasa was drie eeuwen lang het belangrijkste strategische bouwwerk aan de Oost-Afrikaanse kust. Het is nu een museum. *Zie blz. 248 en 249.*

De Lamu-archipel vanuit de lucht gezien.

DE MOOISTE LODGES EN KAMPEN

Solio Game Lodge. Deze lodge op het terrein van de Solio Ranch is de beste plek in Kenia om neushoorns te zien. Grote suites en luxeueze badkamers. *Zie blz. 203.*

Elsa's Kopje. Op een lage, rotsachtige heuvel in het hart van het ongerepte Meru National Park ligt de lodge die algemeen als de chicste van heel Kenia geldt. *Zie blz. 210.*

Kichwa Bateleur Camp. Het toppunt van chique safari's is deze kleine, ultraluxeueze lodge aan de bosrijke voet van de Olololo Escarpment, gelegen aan de rand van de Mara Triangle. *Zie blz. 173.*

Porini Mara Tented Camp. Dit uit slechts zes tenten bestaande kamp ligt op een afgelegen locatie in een exclusieve

concessie met een vergelijkbaar wildbestand als de aangrenzende Masai Mara. *Zie blz. 174.* **Porini Lion Tented Camp.** Een van de slechts drie kampen in de Olare Orok Conservancy. Een uitstekend uitgangspunt om wild te observeren. *Zie blz. 174.*

Rekeru Camp. Dit stijlvolle, luxeueze kamp bevindt zich op een perfecte locatie voor het observeren van wild in de centrale Masai Mara. De ruime tenten kijken uit op de rivier de Talek. *Zie blz. 172.* **Satao Camp.** Dit prachtig gelegen tentenkamp in Tsavo East, dat door veel expats wordt bezocht, kijkt uit op een waterpoel die geregeld honderden olifanten tegelijk trekt. *Zie blz. 240.*

Tentenkamp in de Masai Mara.

BAKERMAT VAN DE SAFARI

Kenia begon in de jaren dertig van de vorige eeuw als eerste met commerciële safari's. Het land is nog steeds een van de topbestemmingen voor wildsafari's, maar ook liefhebbers van strandvakanties komen er aan hun trekken.

Masaikrijger.

Het landschap van Kenia is uiterst gevarieerd. U vindt er tropische stranden met schitterende koraalriffen, maar ook de met sneeuw bedekte toppen van Mount Kenya en de Kilimanjaro. Aan de voet van de bergen strekken zich savannen uit waarin leeuwen en olifanten rondzwerven. In de spectaculaire Great Rift Valley zien de meren roze van de flamingo's. Er zijn overgroeide ruïnes van middeleeuwse handelsposten en ruige gebieden met vulkanisch gesteente waar woestijnnomaden wonen.

Kenia wordt in het zuiden begrensd door Tanzania, in het westen door Oeganda en in het noorden door Soedan, Ethiopië en Somalië. De tropische locatie en grote hoogteverschillen zorgen voor een enorm divers landschap, uiteenlopend van het broeierige laagland langs de Indische Oceaan tot de gletsjers van het centrale hoogland.

Het afwisselende landschap wordt geëvenaard door een immense biodiversiteit. Niet voor niets is Kenia de bakermat van de safari. Een toonaangevende natuurbestemming is het nog steeds, maar de moderne safari-industrie legt de nadruk op het schieten van plaatjes in plaats van dieren en op projecten die door de lokale gemeenschap worden gedragen.

De grootste troef van Kenia zijn de schitterende wildparken Amboseli, Nakuru, Tsavo, Samburu en bovenal de Masai Mara, waar zich jaar na jaar de grote trek van miljoenen gnoes afspeelt. Het land kan ook op kleinere, minder bekende reservaten bogen, zoals Meru, Kakamega Forest en Hell's Gate. De wonderen van het vasteland worden gecompleteerd door spectaculaire riffen voor de kust, die plaats bieden aan een onvoorstelbaar rijke zee flora en -fauna.

Kenia is ook in cultureel opzicht een fascinerend land, waar regelmatig alle clichés over Afrika worden gelogenstraf. Nairobi geldt als een van de grootste, modernste en meest geïndustrialiseerde steden van het continent, maar niet eens zo ver daarbuiten komt u Masai en andere herdersvolken tegen die nog vasthouden aan de waarden en levenswijze van hun voorouders. Ergens tussen deze twee uitersten bewegen zich de Swahili uit de kustgebieden, wier rijke islamitische erfenis, het product van duizend jaar handel met het buitenland, voortleeft in havens als Mombasa, Malindi en Lamu.

Kleine flamingo's in Lake Bogoria.

of het vorstendom Shungwaya werkelijk heeft bestaan, maar het rijk wordt dikwijls genoemd in orale tradities, met name in die van de Bajun, een subgroep van de Swahili.

Deze Oromo-sprekende mensen trokken in de 16e eeuw naar het zuiden van Somalië en verdreven daar de eerdere bewoners van dit gebied. Vervolgens trokken ze verder naar het achterland van Mombasa, waar ze nu bekendstaan als het Ormavolk. De Mijikenda hebben zwaar te lijden gehad onder de migratie van de Boran-Galla naar het zuiden, maar ze hebben zich weten te hand-

sche Rendille en de Aweer of Boni, een volk van jagers-verzamelaars uit het district Lamu. Honderdduizenden met hen verwante Somali's wonen in het noordoosten van Kenia (en nog eens miljoenen in het naburige Somalië en Ethiopië).

De Masai en de Luo

De Masai zijn een van de bekendste Oost-Afrikaanse volken. Net als bij de Kalenjin waren de voorouders van dit trotse herdersvolk afkomstig uit de Nilotische taalgroep. Ze trokken tussen de 16e en 18e eeuw vanuit het Nijldal zuidwaarts en

Masaimoeder en kind, Selenkay Conservancy.

haven; hun afstammelingen wonen tegenwoordig in een langgerekt gebied dat een eindje verder landinwaarts van de rivier de Tana tot ver in Tanzania doorloopt.

In het droge noorden van Kenia was inmiddels een Oost-Koesjitische taalgroep ontstaan uit de oorspronkelijke immigranten die het gebied ongeveer 2000 jaar eerder hadden bereikt. Dit waren de Sam, een volk van herders; hun naam stamt om onduidelijke redenen van hun woord voor 'neus'. De Sam verbreedden zich over het gebied ten oosten van het Turkana-meer tot in het achterland van Lamu, en vervolgens noordwaarts tot in Somalië.

In de loop van de tijd hebben de Sam zich opgesplitst in talrijke subgroepen, zoals de nomadi-

WOESTIJBEWONERS

De ruige halfwoestijn ten zuidoosten van het Turkana-meer is het woongebied van de Rendille, een stam die verwant is aan de Somali's. Volgens hun legenden waren er lang geleden negen Somaliekrijgers die verdwaalden. Ze zwierven dagenlang met hun kamelen rond, tot ze het gebied van de Samburu bereikten. Van de Samburu-oudsten mochten ze vrouwen uit de stam huwen, mits ze de islam en hun eigen tradities afzwoeren. De Somali's gingen akkoord en uit deze unie ontstond de stam van de Rendille. Ze wonen nu in semipermanente nederzettingen, maar hoeden nog steeds hun kamelen in de Kaisut Desert, de onherbergzaamste streek van Kenia.

OP SAFARI

Kenia kent een fascinerende etnische diversiteit en heeft geweldige stranden, maar de meeste bezoekers komen toch voor de prachtige natuur en de dieren die er in het wild leven.

Het rijke dierenleven in Kenia trekt al meer dan een eeuw bezoekers uit alle delen van de wereld. In de koloniale tijd waren dat vaak trofeeënjagers, die hun bloeddorstige expedities omschreven met het Swahiliwoord voor 'lange reis': *safari*. Na de Tweede Wereldoorlog veranderde het karakter van de safari met de opkomst van de fotosafari, die veel betaalbaarder en ook diervriendelijker was. Bovendien ontstond er een uitgebreid netwerk van nationale parken, wildreservaten en andere gebieden waar dieren een beschermde status hebben. In 1977 werd de jacht zelfs in het hele land verboden.

In de jaren zeventig en tachtig voltrokken de meeste safarireizen zich volgens een standaardpatroon. De toeristen werden ondergebracht in grote, op hotels lijkende stenen gebouwen waar de nachtelijke gevaren van de bush veilig op afstand werden gehouden. De activiteiten beperkten zich doorgaans tot ritten bij daglicht in de beter ontsloten delen van een handjevol populaire reservaten en parken. Vanaf de jaren negentig is het aanbod veel diverser geworden. Een opvallende ontwikkeling is dat de grote stenen lodges steeds meer terrein verliezen aan rustieke, maar dikwijls zeer luxeuze tentenkampen. Bovendien worden er buiten de gevestigde nationale parken en reservaten nieuwe initiatieven ontwikkeld door particulieren en lokale gemeenschappen, die naast de gebruikelijke dagexcursies ook nachtritten en wandelsafari's onder leiding van een gids aanbieden. Ook goedkope kampeersafari's of safari's te paard of op een kameel behoren tot de mogelijkheden. Er zijn speciale reizen voor vogelliefhebbers en amateurfotografen en op sommige plekken kunnen op eigen gelegenheid reizende toeristen de bush zelfs te voet verkennen.

Overstekende Masaigiraf, Tsavo East National Park.

Een safari kiezen

Als u van plan bent om op safari te gaan, doet u er goed aan om eerst te onderzoeken welke mogelijkheden er binnen uw budget beschikbaar zijn. Raadpleeg bij voorkeur één of twee erkende touroperators die gespecialiseerd zijn in Kenia en stel uzelf de volgende vragen. Wilt u mee op een groepssafari (met het risico dat de groep u niet ligt) of kiest u voor een duurdere, op uw eigen wensen afgestemde reis met een meer gespecialiseerde organisatie? En kiest u voor een goedkopere kampeersafari (kamperen in gewone tentjes), voor de duurdere lodges (verblijf in grote, maar vaak zeer comfortabele lodges waar de bush 's nachts op afstand blijft) of voor de dure *tented camps*? Die laatste bieden een 24-uurs-

DE OLIFANTENCLAN

Afrikaanse olifanten leven in een complexe matriarchale structuur. Een kudde telt soms wel 30 vrouwtjes met hun kalveren.

Afrikaanse olifanten vertonen een boeiend sociaal gedrag. De kernkudde bestaat uit een familiegroep die geleid wordt door de oudste koe. De wijsheid van deze matriarch en haar kennis van het landschap zijn van vitaal belang wanneer voedsel schaars is. De familiegroep, doorgaans een tiental koeien met hun jongen, onderhoudt nauwe banden met andere groepen die tot de uitgebreide familie behoren; ze brengen al gauw de helft van hun tijd met elkaar door. Een grote kudde van 5-15 verwante familiegroepen heet een clan. Niet-verwante dieren in hetzelfde gebied worden als een subpopulatie aangeduid.

In de regentijd kunnen de olifanten samenkomen in kudden van wel 500 dieren. Wanneer twee families elkaar weer tegenkomen, begroeten ze elkaar met veel getrompetter, gerommel, gepoept en geplas. Slurven worden verstrengeld, lijven afgetast en geaaid terwijl de dieren de kennismaking hernieuwen. Wanneer het water opdroogt en het voedsel schaarser wordt, splitsen de familiegroepen zich weer op, maar ze blijven contact houden.

Olifanten kunnen infrageluid produceren, dat zeer ver draagt - wel 10 km, zelfs dwars door dichte begroeiing heen, zo is uit onderzoek in Amboseli National Park gebleken. Mensen kunnen deze lage frequentie niet horen. Het lage gerommel dat olifanten soms voortbrengen is een contactgeluid dat mensen maar net kunnen waarnemen. Olifanten gebruiken hun slurf voor het klassieke getrompetter, zowel bij woede als bij uitgelatenheid.

Het is aandoenlijk om te zien met hoeveel liefde olifanten hun jongen grootbrengen. De kalfjes worden 's nachts geboren en wegen zo'n 100 kg. Ze passen onder de buik van de moeder tot ze ongeveer zes maanden zijn. De moeder gebruikt haar slurf en poten om het jong onder haar buik naar haar tepels te leiden of tegen de zon te beschermen. Tijdens de trek houdt ze zijn staart vast om hem de goede kant op te sturen, helpt hem omhoog of hijst hem uit de modder

door haar slurf om zijn achterwerk te slaan en sproeit hem nat. Wanneer het jong iets groter is gaan zijn oudere zussen helpen bij de opvoeding: een voorbereiding op het moederschap.

Als een kalf in de problemen komt, vormt de familiegroep er direct een beschermende kring omheen. Dit doen ze ook als een dier gewond is, waarbij ze hem met hun slag tanden ondersteunen of overeind helpen. Gaat een olifant dood, dan geven de familieleden duidelijk blijk van verdriet; soms bedekken ze het lijf met takken.

Jonge bullen worden uit de familiegroep verdreven als ze te onstuimig worden en zoeken elkaar op in losse vrijgezellenkudden van zo'n 20 dieren, die

De hele kudde zorgt voor de kalfjes.

gedurende korte of lange tijd samen optrekken. Wanneer de clans in de regentijd samenkomen, worden ze opgezocht door een bronstige bul. De bul scheidt dan een sterk ruikende stof af uit een klier aan weerszijden van zijn kop, druppelt urine en vertoont bij vlagen agressief gedrag. Jonge bullen zijn slechts enkele dagen bronstig, bullen op het top punt van hun kracht wel 4-5 maanden.

Een koe is elke 3-5 jaar gedurende 2-6 dagen tochtig. De bul achtervolgt haar kort, legt zijn slurf op haar rug om zijn paardrift te tonen en verheft zich dan op zijn achterpoten. De penetratie duurt 45 seconden, waarna de koe een 'gil' geeft en haar familie luid trompetterend om haar heen komt staan, alsof ze haar goedkeuring wil tonen.

REIZEN DOOR KENIA

Een gedetailleerde gids van het hele land, waarbij de belangrijkste bestemmingen met een cijfer of letter zijn aangegeven op de kaartjes (bijvoorbeeld **1**).

Dhow in de Lamu-archipel.

Nairobi is de belangrijkste toegangspoort tot Kenia. Het is de grootste stad van Oost-Afrika, met de drukste internationale luchthaven. De moderne hoofdstad biedt een eerste kennismaking met een land dat vooral bekendstaat om zijn prachtige natuur. De voorzieningen zijn er uitstekend en met pareltjes als het Nairobi National Museum, de echte wildernis van Nairobi National Park en tal van kunstnijverheidsmarkten en winkelcentra in de groene voorsteden heeft deze stad voor elk wat wils.

Nairobi is de belangrijkste uitvalsbasis voor safari's in Kenia. Vanuit de hoofdstad kunt u verschillende 'rondjes' langs nationale parken en reservaten maken. Ten oosten van Nairobi, in de richting van de kust, liggen de eideloze, droge savannen van Tsavo East en Tsavo West en het kleinere Amboseli National Park, dat befaamd is om zijn olifanten en het uitzicht op de Kilimanjaro. De Great Rift Valley, ten westen van Nairobi, is bezaaid met kegels van slapende vulkanen en ondiepe, moerassige meren. Het in het dal gelegen Lake Nakuru National Park staat bekend om zijn immense zwermen flamingo's en vele neushoorns. De westelijke Rift Valley biedt toegang tot het onovertroffen Masai Mara National Park, waar het tussen juli en oktober op zijn drukst is wanneer de gnoes vanuit het buurland Tanzania Kenia binnen trekken.

Ten noorden van de hoofdstad rijst Mount Kenya hoog op boven het hart van het landbouwgebied. De met sneeuw bedekte toppen vormen het hoogstgelegen nationale park van Kenia. Op de lagere hellingen liggen prachtige safarigebieden, zoals het ongerepte Meru National Park, het droge Samburu-Buffalo Springs National Reserve en de particuliere *conservancies* van het Laikipia Plateau.

Verder naar het noorden wacht de spectaculaire verlatenheid van het Turkana-meer, in het verre zuidwesten het dichtbevolkte bekken waarin het Victoriameer ligt, het op één na grootste zoetwatermeer ter wereld. Tot slot biedt Kenia nog een 480 km lange kust met eeuwenoude Swahilihavens als Mombasa, Malindi en Lamu, mooie stranden aan de Indische Oceaan en verschillende mariene reservaten waar het schitterend snorkelen en duiken is.

Masaigiraf, Nairobi National Park.

NAIROBI

De hoofdstad van Kenia, een grote, moderne stad, is pas honderd jaar oud. Het is een bruisende smeltkroes van volken en culturen die elkaar op zakelijk gebied fel beconcurreren.

Nairobi, de hoofdstad van Kenia, is niet alleen de stad met het grootste inwonertal van heel Oost-Afrika, maar ook het economische, financiële en logistieke hart van de regio. De stad heeft de grootste concentratie hoogbouw, de oudste en grootste beurs en de drukste internationale en binnenlandse luchthaven van het land. Met zijn drukke, chaotische verkeer en zijn (dikwijls niet al te fraaie) moderne bebouwing is Nairobi geen typische toeristische bestemming, maar de stad is voor veel bezoekers wel een handig aankomst- en vertrekpunt. De meeste toeristen brengen hier slechts één nacht door aan het begin of het eind van een safari.

Slechts weinig bezoekers ruimen meer tijd in voor Nairobi dan hun reischema vereist, maar wie de tijd neemt om de stad een paar dagen te verkennen, komt voor een prettige verrassing te staan. De grootste bezienswaardigheden zijn het Nairobi National Museum, het Karen Blixen Museum en het schromelijk onderschatte Nairobi National Park, waar een verrassend groot aantal dieren in het zicht van de wolvenkrabbers in een echte wildernis leeft. Het levendige centrum van Nairobi was lange tijd berucht vanwege de hoge criminaliteit, maar de harde aanpak van de overheid werpt vruchten af. Het is er tegenwoordig overdag tijdens kantooruren redelijk veilig, zolang u de buurt rond River Road ten noordoosten van Moi Avenue maar vermijdt.

De stad ligt op slechts 100 km ten zuiden van de evenaar op een hoogte van 1700 m, waardoor het er zelden onplezierig warm of koud is. Dankzij de combinatie van de hoogte en de vruchtbare grond zijn de parken en de minder dicht bevolkte buitenwijken en voorsteden verrassend groen. Het aantal hotels aan de rand van de stedelijke agglomeratie neemt gestaag toe. Hun weelderige tuinen worden afgewisseld door stukjes inheems bos, waardoor het soms moeilijk te geloven is dat men zich in een van de grootste steden van Afrika bevindt.

Kaarten blz. 142
en 146

Verkoopster bij haar kraam in de City Market.

DE MASAI MARA

De Masai Mara is de natuurlijke voortzetting van de Serengeti, met golvende graslanden, imposante rotswanden, prachtige acaciabossen en de spectaculaire grote trek van de gnoes.

Masai (of Maasai) Mara National Reserve is een van de beroemdste natuurparken in Afrika. Dit meer dan 1510 km² grote reservaat aan de grens met Tanzania behoort zonder enige twijfel tot de vijf beste gebieden van het continent om dieren in het wild te observeren. De Masai Mara vormde het decor van enkele van de gedenkwaardigste scènes uit de film *Out of Africa*. U zult in heel Afrika niet snel zoveel grote katachtigen te zien krijgen als hier. De leeuwen met hun blonde manen die het handelsmerk van het park zijn geworden laten zich op de meeste ritten wel zien, en als u drie of meer dagen in het reservaat blijft kunt u de luipaarden en jachtluipaarden bijna niet mislopen.

De Masai Mara heeft echter veel meer te bieden dan grote katachtigen. Op weinig plekken in Afrika lopen zoveel dieren rond. Olifanten marcheren in doelbewuste kolonnes over de savanne, hun slag tanden blinkend in de tropenzone. Knobbelzwijnen maken zich in paniek uit de voeten voor een naderend voertuig, hun staartjes komisch rechtop gestoken. Topi's met langgerekte, treurige snuiten houden de wacht boven op een termietenheuvel of luieren met de kin op de grond rustend in de zon. Impala's met liervormige hoorns dwalen tussen grote kudde gazelles, terwijl groepen elandantilopen, de grootste antilopesoort ter wereld, zich schuw aan de horizon ophouden. Gigantische giraffen lopen statig tussen de acacia's

door en knippen met hun lange wimpers naar de passerende terreinwagens, Kaapse buffels staren strak naar alles en iedereen op hun pad, met een ondoorgroendelijke mix van nieuwsgierigheid en machogedrag. De Masai Mara is bovenal het decor van de grote trek van de gnoes, die elk jaar de dramatische oversteek vanuit Tanzania maken om enige maanden in dit reservaat door te brengen, meestal tussen juli en oktober.

De Masai Mara, of kortweg de Mara, is niet omgeven door een hek. Het re-

Kaart blz. 166

Leeuwenwelpen.

Kuiftok op de hellingen van Mount Kenya.

yuki ligt. Onder het beschermde gebied vallen het oorspronkelijke **Sweetwaters Game Reserve**, dat in 1988 als neushoornreservaat werd opgezet, en de rest van de ranch, die iets later is aangekocht door de Britse natuurorganisatie Fauna and Flora International. De verscheidenheid aan wild is bijzonder groot: met slechts één overnachting maakt u al goede kans leeuwen, olifanten, Kaapse buffels en zwarte en witte neushoorns te zien. Verder leven er netgiraffen, beisa's, Thomson- en Grantgazelles (de laatste met een ongewoon donker uiterlijk) en lelwels, een ondersoort van het hartebeest. Ook beide Keniaanse zebrasoorten komen voor in Ol Pejeta; voor zover bekend is dit de enige plek waar ze regelmatig onderling paren.

Ol Pejeta omvat nog twee kleinere reservaten. De **Sweetwaters Chimpanzee Sanctuary** is in 1993 opgericht voor verweesde chimpansees. Vóór het uitbreken van de burgeroorlog in Burundi werden ze in het Jane Goodall Institute in dat land opgevangen. Dit is de enige chimpanseepopulatie in Kenia, waar

deze dieren niet van nature voorkomen. U kunt ze observeren vanaf het voetpad dat (ten dele) de grens van het reservaat vormt, aan de overzijde van de rivier de Ewaso Ngiro (ook wel Ewaso Nyiro genoemd).

In de **White Rhino Sanctuary** (dagelijks open 8.30-16.00 uur, apart entreegeld) leefden in 2018 twee van de laatste noordelijke witte neushoorns op aarde (allebei vrouwtjes). Ze zijn de laatste overlevenden van zes dieren die in 2008 vanuit Europese dierentuinen naar dit reservaat werden overgebracht. De noordelijke soort onderscheidt zich van de zuidelijke door de lange haarplukken bij de oren. Bij alle dieren zijn de hoorns verwijderd, wat ze minder kwetsbaar voor stroppers maakt, maar eerlijk gezegd ook minder fotogeniek.

Lewa Wildlife Conservancy

Aan de hoofdweg van Nanyuki naar Isiolo, circa 3 km na de afslag naar Meru, bevindt zich de toegang tot de **Lewa Wildlife Conservancy** (www.lewa.org; geen toegang voor dagtoeristen), die in 2013 is opgenomen op de lijst van

De Karuru Falls.

IN VRIJHEID GEBOREN

Joy en George Adamson werden wereldberoemd met hun rehabilitatieprogramma's voor leeuwen en luipaarden.

Joy-Friederike Gessner werd in 1910 in Troppau (het huidige Opava in Tsjechië) geboren. Na haar scholing in Wenen en twee huwelijken vertrok ze in 1939 naar Kenia. George Adamson werd in 1906 in India geboren. Op zijn achttiende trok hij naar Kenia om daar zijn geluk te beproeven. Hij was goudzoeker, geitenhandelaar en jager op groot wild, tot hij in 1938 een baan kreeg als assistent-wildopzichter.

Het stel ontmoette elkaar in 1942 en trouwde in 1944: de start van een samenwerking die fameus zou worden. Het begon in 1956, toen George uit noodweer een leeuwin doodschoot die hem aanviel. Haar drie welpen werden door de Adamsons met de hand grootgebracht. Eén van hen, Elsa, verwierf wereldfaam dankzij drie succesvolle boeken van Joy. Vooral *Born Free (In vrijheid geboren)* verkocht goed. In 1966 werden de boeken voor het eerst verfilmd.

Tegen die tijd had Joy de Elsa Wild Animal Appeal opgericht en had George ontslag genomen om zich volledig aan het grootbrengen en in het wild uitzetten van leeuwen te wijden - niet alleen Elsa en haar familie, maar ook tal van andere verweerde welpjes die bij de Adamsons werden afgeleverd. Joy trainde ook een jong jachtluipaard, Pippa, om in de natuur te overleven en vond daarnaast nog tijd om *The Peoples of Kenya* (1967) te schrijven.

In 1970 scheidde het stel van tafel en bed. George verhuisde naar Kora, waar hij zijn werk voortzette in zijn Kampi ya Simba (Leeuwenkamp). Tegen 1978 had hij al 23 verweerde of in gevangenschap opgegroeide leeuwen in het wild uitgezet. Joy trok naar Shaba, waar ze zich met luipaarden bezighield. In 1980 werd ze in haar kamp vermoord door een werknemer met wie ze een conflict had.

Hoewel ze al negen jaar gescheiden leefden, greep de dood van zijn vrouw George sterk aan. Hij trok zich terug uit het openbare leven en vertoonde zich zelden buiten Kora, dat toen net als het aangrenzende Meru National Park geteisterd werd door stropers. Niette-

min zetten Adamson en zijn partner Tony Fitzjohn samen met enkele toegewijde assistenten hun werk met de leeuwen voort.

In augustus 1989 werden medewerkers van Adamson belaagd door stropers. Toen hij ze te hulp wilde schieten, werd hij zelf vermoord. Hij was 83 jaar oud. Adamson werd in Kampi ya Simba naast zijn favoriete leeuw, Elsa's zoon Boy, begraven.

De Born Free Foundation

De Adamsons hebben het denken over wilde dieren veranderd. Hun belangrijkste erfenis is de Born Free Foundation, die in 1984 werd opgericht door Virginia McKenna en Bill Travers, die Joy en George speelden in de film *Born Free*. De stichting, die de leeuwin Elsa als logo heeft, houdt zich niet alleen bezig met natuurbeschermingsprojecten, maar ook met educatieve programma's en het welzijn van dieren in dierentuinen en andere vormen van gevangenschap.

In Kenia zelf steunt de Born Free Foundation, die in 2019 haar 35-jarig jubileum vierde, het Amboseli Elephant Research Project, het Mount Elgon Elephant Monitoring Project en de Bill Woodley Mount Kenya Trust. De stichting is in nog acht andere Afrikaanse landen actief. Zo beheert zij in Zuid-Afrika het Shamwari Big Cat Rescue Centre, waar leeuwen en luipaarden die in gevangenschap zijn mishandeld of verwaarloosd worden opgevangen.

Joy Adamson en Elsa.

NOORDWAARTS NAAR HET TURKANAMEER

De reis over de weg naar de noordelijkste regio's van Kenia is een slopende tocht over ruig, maar uitermate fascinerend terrein. Aan het eind wacht het oogverblindend mooie Turkanameer.

In brochures van safari-organisaties wordt met 'Noord-Kenia' zo'n beetje de helft van het land aangeduid. Het is een duizenden vierkante kilometers groot gebied met droge, dunbevolkte vlakten, met her en der imposante vulkanische formaties en drooggevallen rivieren die *luggas* worden genoemd - zanderige beddingen die plotseling kunnen veranderen in kolkende waterstromen.

Dit hele gebied stond in de koloniale tijd bekend als Northern Frontier District (NFD), de noordelijke grensprovincie. Ten westen van de lijn Lake Baringo-Turkanameer strekt dit gebied zich in noordelijke richting uit tot aan Soedan. Ten oosten ervan loopt het van het Lorogi Plateau noordwaarts tot aan de grens met Ethiopië en oostwaarts tot aan Somalië. Net als veel andere regio's in Kenia wordt het noorden slechts ontsloten door een handvol hoofdwegen naar districtscentra, zoals Lodwar, Maralal, Marsabit en Isiolo.

Etnische groepen in het noorden

De volken van Noord-Kenia, waaronder de Samburu, de Turkana, de Rendille en de Boran, zijn nomadische herders met een lange krijgstraditie. In hun leefwijze hebben ze maar weinig concessies gedaan aan de 21e eeuw. De centrale overheid is hier nauwelijks vertegenwoordigd en haar gezag is in de praktijk dikwijls ondergeschikt aan traditionele gebruiken. Zo komt veeroof tussen de

stammen regelmatig voor, maar worden geschillen eerder met het geweer of de speer, of door bemiddeling van stamoudsten opgelost dan via officiële juridische kanalen. In sommige streken, vooral op de lange, slechte weg van Archer's Post via Marsabit naar de Ethiopische grens, wordt reizen in konvooi aanbevolen wanneer het *shifita*-banditisme weer oplaait.

In de koloniale tijd was dit wetteloze gebied vrijwel geheel verboden voor blanken; alleen koloniale ambtenaren en beroepsjagers mochten er komen.

Kaart blz. 218

De Nabuyatom-krater aan het zuidelijke eind van het Turkanameer.

KENIA

REISINFORMATIE

VERVOER

Reizen naar Kenia	284
Met het vliegtuig	284
Met de trein	284
Met de boot	284
Over de weg	284
Vervoer in Kenia	285
Van en naar de luchthavens	285
Met het vliegtuig	285
Met de trein	285
Met de bus of <i>matatu</i>	286
Taxi's en tuktuks	286
Autorijden in Kenia	286

PRAKTISCHE INFORMATIE

Accommodatie	287
Alarmnummers	287
Ambassades en consulaten	287
Buitenactiviteiten en sport	288
Douanevoorschriften	289
Elektriciteit	290
Entreegeld	290
Etiquette	290
Excursies vanuit Nairobi	290
Feestdagen	291
Festivals en evenementen	291
Fooien	291
Fotografie	291
Gehandicapte reizigers	292
Geldzaken	292
Gezondheid en medische zorg	293
Homoseksualiteit	294

Internet	295
Kleding	295
Klimaat	295
Media	296
Openingstijden	296
Post	296
Reisbudget	296
Reizen met kinderen	296
Religie	297
Telecommunicatie	297
Tijdzone	297
Toeristische informatie	297
Toiletten	298
Uit eten	298
Uitgaan	299
Veiligheid en criminaliteit	299
Winkelen	300

TAAL

Basisregels	301
Uitspraak	301
Nuttige woorden en zinnen	301

LEZENSWAARD

Andere <i>Insight Guides</i>	304
Fictie	304
Flora en fauna	304
Geschiedenis en maatschappij	304
Fotoverantwoording	305
Colofon	306
Index	307

VERVOER

REIZEN NAAR KENIA

Met het vliegtuig

Luchthavens

De belangrijkste van de drie internationale luchthavens is **Nairobi-Jomo Kenyatta International Airport (JKIA)** aan Mombasa Road in de buitenwijk Embakasi, op circa 10 km ten zuidoosten van het centrum. JKIA is met circa 7 miljoen passagiers per jaar een van de drukste luchthavens van Afrika, en beschikt over moderne faciliteiten zoals een 24-uurs wisselkantoor, geldautomaten, een postkantoor, internetcafés, duty-free winkels, restaurants en bars. Terminal 1A, 1B, 1C and 1E worden gebruikt voor internationale vluchten, terminal 1D voor binnenlandse. Sinds de opening van de nieuwe terminal 2 verwerkt het vliegveld jaarlijks 2,5 miljoen passagiers extra. Plannen voor nog een grote nieuwe terminal werden in 2016 geschrapt. In plaats daarvan is voorgesteld een moderne nieuwe landingsbaan aan te leggen, maar daarover is nog steeds geen besluit genomen.

Mombasa-Moi International Airport bevindt zich op het vasteland, circa 8 km ten westen van het eiland waarop het oude centrum van Mombasa ligt (het is via een weg met het vasteland verbonden). Mombasa is een minder drukke aankomstplaats dan Nairobi, maar het vliegveld heeft goede faciliteiten en er landen veel internationale vluchten, vooral met passagiers die een all-invakantie aan het strand hebben geboekt.

Eldoret International Airport, in het westen van Kenia, is alleen in naam internationaal. Er landen enkele vrachtvluchten uit het buitenland, maar de luchthaven wordt zelden gebruikt door toeristen.

Op de website van de **Kenya Airports Authority (KAA, www.kaa.go.ke)**

zijn onder andere de actuele aankomst- en vertrektijden van vluchten te vinden.

Internationale vluchten

De nationale luchtvaartmaatschappij **Kenya Airways (KA)** beschikt over een van de beste en grootste netwerken binnen Afrika, met regelmatige vluchten naar tal van hoofdsteden op het continent. Ook vliegt KA rechtstreeks op diverse Europese steden, waaronder Amsterdam. Vanuit Amsterdam vertrekt dagelijks ook een rechtstreekse vlucht naar Nairobi van de KLM. Naar Mombasa gaan geen rechtstreekse vluchten; er is ten minste één tussenstop.

Vanuit Brussel vertrekken geen rechtstreekse vluchten naar Kenia. De beste verbindingen (met één tussenstop) zijn te boeken bij diverse grote luchtvaartmaatschappijen (zie kader).

Met de trein

Er is geen treinverbinding tussen Kenia en het buitenland. Een spoorlijn uit de koloniale tijd verbindt Nairobi met Kampala (de hoofdstad van Oeganda) en Dar es Salaam en Arusha (de twee grootste toeristische steden in Tanzania), maar op die routes hebben al jaren geen passagierstreinen meer gereden. Momenteel wordt er een nieuwe spoorlijn aangelegd tus-

sen Mombasa via Nairobi en Kisumu naar Kampala in Oeganda en Kigali in Rwanda. Het traject Mombasa-Nairobi kwam in 2017 gereed; of het totale project ooit gereed komt blijft de grote vraag.

Met de boot

Het is mogelijk om vanuit een Europese haven mee te reizen op een vrachtschip, maar dat vereist heel wat organisatietalent. De meeste toeristen die over zee in Mombasa arriveren komen met een luxe cruiseschip en blijven maar een paar dagen in de stad. Soms wordt dit gecombineerd met korte safari's in het binnenland.

Een andere mogelijkheid is om per *dhow* of catamaran vanuit de Tanzaniaanse havens Tanga, Zanzibar of Dar es Salaam naar Mombasa te varen. Bedenk echter wel dat *dhow's* vaak erg oncomfortabel zijn, de reistijd nogal varieert en er regelmatig dodelijke ongelukken gebeuren.

Over de weg

Het is mogelijk om met een *overland truck* uit zuidelijk Afrika of Europa naar Kenia te rijden. Wie zelf rijdt, dient over de volgende documenten te beschikken:

- Internationaal douanedocument (*Carnet de Passage*);
- Internationaal verzekeringsbewijs;
- Internationaal rijbewijs (bezoekers mogen maximaal 90 dagen het rijbewijs uit hun eigen land gebruiken; daarna dienen ze een Keniaans rijbewijs aan te vragen).

Neem voor meer informatie contact op met de **Automobile Association of Kenya** (tel. 020-6979000, www.aakenya.co.ke).

Vanuit het noorden

Toegang over de weg is lastig vanwege de onzekere doortocht door

☉ Maatschappijen

Grote luchtvaartmaatschappijen die op Nairobi vliegen zijn:

Kenya Airways www.kenya-airways.com

KLM www.klm.com

Brussels Airlines www.brusselsairlines.com

Egypt Air www.egyptair.com

Emirates www.emirates.com

Oman Air www.omanair.com

PRAKTISCHE INFORMATIE

A

Accommodatie

Veel buitenlanders die Kenia bezoeken zijn het grootste deel van hun tijd op safari. De keuze aan accommodatie is hierbij enorm groot - alleen al in de Masai Mara zijn er meer dan vijftig lodges en tentenkampen. De locatie van een lodge bepaalt doorgaans de kwaliteit van de wildobservatie. Het is aan te raden uw wensen te bespreken met een deskundige safariorganisator (zie blz. 297).

In reservaten zijn er qua accommodatie grofweg twee mogelijkheden. Het gebruikelijkst zijn grote lodges, vaak van ketens als Sopa, Sarova en Serena en veelal gericht op reizigersgezelschappen. Vanwege het comfort en de veilige omgeving zijn ze bij uitstek geschikt voor oudere toeristen en onervaren safarigangers.

Het alternatief voor deze grote lodges is een steeds ruimere keus aan kleinere *bush camps*, met accommodatie in 5 tot 20 tenten of *bandas* (hutjes of huisjes) met badkamer, die perfect in de omgeving passen. Veel van deze *bush camps* zijn qua inrichting verrassend trendy en vaak erg luxueus. Ze beschikken over ervaren gidsen die allerlei activiteiten organiseren. Verreweg de meeste gasten arriveren per vliegtuig.

In Nairobi, en in iets mindere mate in kleinere plaatsen en langs de kust, bestaat het aanbod voor toeristen vooral uit hotels in hoogbouw (ketens als Hilton, InterContinental en Fairmont zijn allemaal in Nairobi te vinden). Ze verschillen weinig van dergelijke hotels elders in de wereld, hoewel er in de inrichting vaak wel Afrikaanse invloeden te herkennen zijn. Een recente ontwikkeling is de komst van kleine hotels in de buitenwijken (waarvan Giraffe Manor wellicht het bekendste is) die qua sfeer

☎ Alarmnummers

Het alarmnummer voor de politie is **999** of **991** of **112**. U kunt deze nummers ook bellen bij brand of als er een ambulance nodig is.

De **Kenya Tourist Federation** heeft een 24-uurs hulplijn voor toeristen: tel. 020-6004767 of 020-8001000 (op www.ktf.co.ke staan meer telefoonnummers).

Bij een medisch noodgeval kunt u ook bellen met **Emergency Plus Medical Services** (Emergency hotline: 0700-395395, www.eplus.co.ke), een onderdeel van het Keniaanse Rode Kruis dat een 24-uurs ambulancedienst en medische hulp biedt.

het midden houden tussen een *bush camp* en een boutiquehotel.

Aan de kust verblijven de meeste toeristen in een van de vele hotelcomplexen aan het strand, bijvoorbeeld bij Diani, Watamu, Malindi en de kust direct ten noorden van Mombasa. Deze hotels zijn meestal bijzonder luxueus (zij het vaak wat stereotiep), met een palmenstrand, een groot zwembad, goede visrestaurants en accommodatie in villa's of hotelkamers. Er verschijnen ook hier steeds meer exclusieve hotels die qua sfeer dichterbij een *bush camp* liggen.

Bijna alle op toeristen gerichte accommodatie is naar internationale maatstaven aan de dure kant. Er is maar weinig keuze aan accommodatie die het midden houdt tussen de dure toeristenhotels en de goedkope, maar weinig aantrekkelijke plaatselijke *guesthouses*, waarvan er in kleine steden veel te vinden zijn. De enige plek in Kenia waar veel toeristen in kleine particuliere hotelletjes overnachten is Lamu, een van de fascinerendste plaatsen van het land.

Voor wie zelf wil koken, is het de moeite waard om te kijken naar de relatief goedkope *bandas* (hutten en huisjes) van de Kenya Wildlife Service (KWS) in en rondom de meeste nationale parken en reservaten. Meestal gaat het hierbij om eenvoudige huisjes waar beddengoed en handdoeken worden verschaft en waar een kookstel en kookgerei aanwezig zijn. Kijk voor het volledige aanbod, prijzen en informatie over reserveringen op www.kws.go.ke.

Ambassades en consulaten

Nederland

Ambassade van Kenia

Nieuwe Parklaan 21
2597 LA Den Haag
Tel. 070-3504215
www.kenyaembassy.nl

Ambassade van Nederland

Block B, Keystone Park
95 Riverside Drive
Nairobi
Tel. 020-4288000
www.nederlandwereldwijd.nl/landen/kenia

Honoraire consul van Nederland

NAS Airport Services Ltd.
Moi International Airport
P.O. Box 93901
80115 Mombasa
Tel. 0470-4001118
www.nederlandwereldwijd.nl/landen/kenia

België

Ambassade van Kenia

Winston Churchilllaan 208
1180 Brussel
Tel. 02-3401040
www.kenyabrussels.com

Ambassade van België

Limuru Road, Muthaiga
00100 Nairobi
Tel. 020-7122011/181/166
<http://diplomatie.belgium.be/kenya>

In Kenia worden bijna zeventig verschillende talen uit vier verschillende taalgroepen gesproken. De meeste behoren tot de Bantoe-talen, de grootste taalgroep in het oosten en zuiden van Afrika; de overige zijn Nilotische, Koesjitische en Khoisan-talen.

De twee officiële talen in Kenia zijn het Engels - dat door de meeste geschoolde Kenianen en bijna iedereen die in de toeristenindustrie werkt zeer goed wordt beheerst - en het Swahili (officieel KiSwahili). Deze taal uit het kustgebied heeft zich door de slavenkaravanes in de 19e eeuw ook in het binnenland verspreid; het gebruik ervan wordt sinds de onafhankelijkheid aangemoedigd. Qua grammatica en uitspraak is het Swahili ontegenzeggelijk een Bantoe-taal, maar het kent daarnaast een groot aantal woorden die zijn afgeleid uit het Arabisch en het Engels.

BASISREGELS

Het Swahili is de internationale taal van Oost-Afrika. In Kenia en Tanzania is het een officiële taal; bijna iedereen spreekt het hier als eerste of tweede taal. Het wordt ook verstaan in veel omliggende landen, zoals Deganda, Rwanda en Burundi, en het noorden van Malawi en Mozambique. Hoewel het Swahili een fonetische taal is en een relatief eenvoudige uitspraak kent, is het niet de gemakkelijkste taal om te leren. Elke letter wordt uitgesproken, behalve bij bepaalde groepen medeklinkers. Als een letter twee keer wordt geschreven, wordt hij ook twee keer uitgesproken. De klemtoon ligt bijna altijd op de één na laatste lettergreep.

Toeristen kunnen in Kenia bijna altijd wel terecht met Engels, maar het is niettemin de moeite waard om een paar basiswoorden en -zinnen te

te leren die in alledaagse situaties van pas kunnen komen.

UITSpraak

Klinkers

a als 'a' in 'kalm'
e als 'ee' in 'mee'
i als 'i' in 'zie'
o als 'o' in 'loop'
u als 'oe' in 'moe'

Medeklinkers

dh als 'th' in in het Engelse 'this'
th als 'th' in het Engelse 'thing'
gh als 'ch' in 'lach'
ng' als 'ng' in 'zanger'
ng als 'ng' in het Engelse 'finger'
ny als 'nj' in 'oranje'
ch als in het Engelse 'church'
g als in het Engelse 'go'

NUTTIGE WOORDEN EN ZINNEN

Ja *Ndiyo/ndio*
Nee *A-a/hapana*
Oké *Sawa*
Alstublieft (bij verzoek) *Tafadhali*
Dank u wel *Asante (nashukuru)*
Sorry *Pole*
Geen dank *Karibu sana*
Excuseer *Hodi*
Ik kom uit Nederland/België *Mimi ni kutoka Uholanzi/Ubelgiji*
Ik spreek geen Swahili *Sisemba/sisemi Kiswahili (sana)*
Hoe zeg je ... in het Swahili?
Unasemaje ... kwa Kiswahili?
Spreekte u Engels? *Unasema Kiingereza?*
Begrijpt u? *Unaelewa?*
Ik begrijp het niet *Sielewa*
Ik begrijp het *Naelewa*
Een beetje *Kidogo*
Ik weet het niet *Sijui*

Schrijf het (alstublieft) op *Tafadhali niandikie*

Wacht even! *Subiri!*

Langzaam praten alstublieft

Tafadhali sema polepole

Genoeg! *Inatasha/Bas!*

Goed *Nzuri*

Prima *Salama*

Waar is...? *...iko wapi?*

Waar is de/het dichtstbijzijnde...?

...ya (la) karibu liko (iko) wapi?

...toilet *Choo...*

Mag ik binnenkomen? (in iemands huis) *Hodi?*

Welkom! *Karibu!*

Reactie: *Salama/nzuri/safi/njema*

Niet over praten *Rica ederim*

Aangenaam kennis te maken

Niméfurahi

Prima, dank u. En met u? *Sijambo,*

wewe? (nzuri, habari zako/yako?)

Mijn naam is... *Jina langu ni*

(naitwa)...

Laat me met rust *Usinisumbue/*

niache

Ga weg! *Hebu!/Toka!*

Hoe laat is het? *Saa ngapi?*

Wanneer? *Lini?*

Vandaag *Leo*

Morgen *Kesho*

Gisteren *Jana*

Nu *Sasa*

Later *Baadaye*

Vanavond *Leo usiku*

Waarom? *Kwa nini?*

Hier *Hapa*

Daar *Pale*

Waar vind ik... *Wapi nawesa*

...een krant? *Gazeti?*

...een taxi? *Teksi?*

...een telefoon? *Simu?*

Ja, die/dat is er *Ndiyo*

Nee, die/dat is er niet *Sivyo*

Dagen van de week

Maandag *Jumatatu*

Dinsdag *Jumanne*

Woensdag *Jumatano*

Donderdag *Alhamisi*

Vrijdag *Ijumaa*